

**Westfälische Wilhelms-Universität
Münster**

INSTITUT FÜR NIEDERLÄNDISCHE PHILOLOGIE

Kommentar zu den Lehrveranstaltungen

Wintersemester 2005/2006

Beginn Dienstag 25. Oktober 2005, 18 Uhr c.t., Bibliothek im Haus der Niederlande

HINWEISE FÜR DAS STUDIUM

Ab dem Wintersemester 2005/06 werden im Institut für Niederländische Philologie neue Bachelor- und Masterstudiengänge Niederlandistik eingeführt. Daneben gelten für bestimmte Studierende noch die sogenannten alten Studiengänge Lehramt 'Sekundarstufe II' (Sek. II), 'Sekundarstufe I' (Sek. I), 'Gymnasium/Gesamtschule (GymGes)', 'Grund-, Haupt-, und Realschule (GrHR)' und 'Magisterstudium'.

Die Studierenden werden gebeten, genau zu überprüfen, nach welcher Studienordnung sie studieren:

Akademischer Abschluss

Studierende, die einen akademischen Abschluss anstreben und vor dem WS 2005/06 mit ihrem Studium angefangen haben, studieren nach der Studienordnung mit dem Abschluss Magisterprüfung vom 10.09.1998.

Studierende, die einen akademischen Abschluss anstreben und das Studium im WS 2005/06 aufnehmen, studieren den Bachelor of Arts Niederlandistik.

Lehramtsabschluss

Alle Studierenden, die im WS 2003/04 oder früher ihr Hauptstudium begonnen haben, studieren nach der Lehramtsprüfungsordnung Sek. II bzw. I vom 10.09.1998. Allerdings müssen diese Studierenden spätestens zum 1.10.2008 das Studium und die Erste Staatsprüfung abschließen haben. Sie können auf eigenen Wunsch in die Studiengänge der neuen Lehramtsstruktur (nach LPO 2003) wechseln. Hierzu bedarf es eines Antrages an das Staatliche Prüfungsamt.

Studierende, die sich zum Zeitpunkt des Inkrafttretens der LPO 2003 (1.10.2003) im Grundstudium befunden haben, können nach der Zwischenprüfung in das Hauptstudium für das entsprechende neue Lehramt nach LPO 2003 wechseln. Allerdings müssen Studierende nach der LPO 1998 spätestens zum 1.10.2008 das Studium und die Erste Staatsprüfung abschließen haben.

Alle Studierenden, die das Lehramt GymGes bzw. Berufskolleg (BK) anstreben und das Studium im WS 2005/06 aufnehmen, studieren den Bachelor of Arts Niederlandistik und den Master of Education Niederlandistik GymGes/BK.

Alle Studierenden, die das Lehramt GrHR anstreben und das Studium im WS 2005/06 aufnehmen, studieren den Bachelor of Arts Niederlandistik KJ und den Master of Education Niederlandistik KJ. Für diese Studierenden gilt ebenfalls die Lehramtsprüfungsordnung vom 27. März 2003.

In den obligatorischen Studienberatungen und in den Sprechstunden der zuständigen Dozentinnen und Dozenten können die Studierenden ebenfalls Informationen dazu bekommen.

Die Informationen zu den neuen Studienordnungen Bachelor of Arts Niederlandistik, Bachelor of Arts Niederlandistik KJ, Master of Education Niederlandistik GrHR und Master of Education Niederlandistik GymGes sind in diesem Vorlesungsverzeichnis aufgenommen.

Die Studienordnungen für die alten Studiengänge Lehramt Sekundarstufe II/I, GymGes, GrHR und Magisterstudium sind auf der Homepage des Hauses der Niederlande (www.hausderniederlande.de) abzurufen oder in gedruckter Form im Sekretariat erhältlich.

ÜBERSICHTSTABELLE BACHELOR OF ARTS NIEDERLANDISTIK
ÜBERSICHTSTABELLE BACHELOR OF ARTS NIEDERLANDISTIK KJ

ERKLÄRUNG DER ABKÜRZUNGEN IN DEN FOLGENDEN TABELLEN:

BA	-	Bachelor of Arts
BA KJ	-	Bachelor of Arts mit Ausrichtung auf schulische und außerschulische Bildungsarbeit mit Kindern und Jugendlichen
LA BK	-	Lehramt für das Berufskolleg
LA GrHR	-	Lehramt für Grund-, Haupt- und Realschule
LA GymGes	-	Lehramt für Gymnasium und Gesamtschule
LA Sek II/I	-	Lehramt für Sekundarstufe II/I
LP	-	Leistungspunkt
LPO	-	Lehramtsprüfungsordnung
MA HF	-	Magister Hauptfach
MA NF	-	Magister Nebenfach
WP-Modul	-	Wahlpflicht-Modul

Modul	Veranstaltungen im WS 05/06	Lehrende(r)	auch geeignet für
Basismodul Sprache	<i>Sprachkurs:</i> Niederländisch I	Lony	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Sprachkurs:</i> Nederlands II	König	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Übung:</i> Mondelinge taalvaardigheid	König	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Aufbaumodul Sprache	<i>Sprachkurs:</i> Nederlands III	Henselmans	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Übung:</i> Schriftelijke taalvaardigheid	Henselmans	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Basismodul Sprachwissenschaft	<i>Seminar:</i> Sociolinguïstiek	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Vorlesung:</i> Nederlands in de 20e eeuw	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Basismodul Literaturwissenschaft	<i>Einführung:</i> Literaturwissenschaft	Hlatky	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Seminar:</i> Nederlandstalige literatuur over de Tweede Wereldoorlog	Henselmans	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Seminar:</i> Multatuli	Hlatky	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Übung:</i> Einführung in das wissenschaftliche Arbeiten	Hlatky / Venjakob	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Vorlesung:</i> Nederlandse poëzie na 1880	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Modul Vermittlungskompetenz & Kultur	<i>Seminar:</i> Vlaamse en Nederlandse steden als historische en culturele centra	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Seminar:</i> Schriftelijke taalvaardigheid contrastief	Lony	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
Aufbaumodul Sprachwissenschaft	<i>Seminar:</i> Capita selecta uit de Nederlandse grammatica	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Vorlesung:</i> Nederlands in de 20e eeuw	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF

Modul	Veranstaltungen im WS 05/06	Lehrende(r)	auch geeignet für
Aufbaumodul Literaturwissenschaft	<i>Seminar:</i> Belgische literatuur / Littérature belge	Missinne / Prill	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Seminar:</i> Middelnederlandse verzamelhandschriften	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Seminar:</i> Nederlandse romans in de actualiteit	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Vorlesung:</i> Nederlandse poëzie na 1880	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF

Modul	Veranstaltungen im WS 05/06	Lehrende(r)	auch geeignet für
Modul Fachdidaktik	<i>Seminar:</i> Teksten, media en literatuur in de les	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR (Hauptseminar)
Vertiefungsmodul Fachwissenschaft & ihre Vermittlung	<i>Kolloquium</i> voor Examenskandidaten	Berteloot / Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
WP-Modul Praxis	<i>Kernpraktikum</i>	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR
	<i>Seminar:</i> Teksten, media en literatuur in de les	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR (Hauptseminar)

Modul	Veranstaltungen im WS 05/06	Lehrende(r)	auch geeignet für
Basismodul Sprache	<i>Sprachkurs:</i> Niederländisch I	Lony	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Sprachkurs:</i> Nederlands II	König	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Übung:</i> Mondelinge taalvaardigheid	König	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Aufbaumodul Sprache & Kultur	<i>Sprachkurs:</i> Nederlands III	Henselmans	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Seminar:</i> Vlaamse en Nederlandse steden als historische en culturele centra	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
Basismodul Fachwissenschaft	<i>Einführung:</i> Literaturwissenschaft	Hlatky	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Übung:</i> Einführung in das wissenschaftliche Arbeiten	Hlatky / Venjakob	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Seminar:</i> Sociolinguistiek	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Seminar:</i> Nederlandstalige literatuur over de Tweede Wereldoorlog	Henselmans	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
	<i>Seminar:</i> Multatuli	Hlatky	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Proseminar)
Modul Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz	<i>Seminar:</i> Teksten, media en literatuur in de les	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR (Hauptseminar)
	<i>Übung:</i> Sprachwissenschaftliche Fachinhalte und ihre fachdidaktische Vermittlung	Wenzel	LA GrHR
	<i>Seminar:</i> Schriftelijke taalvaardigheid contrastief	Lony	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Kernpraktikum</i>	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR
Aufbaumodul Fachwissenschaft	<i>Vorlesung:</i> Nederlandse poëzie na 1880	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Vorlesung:</i> Nederlands in de 20e eeuw	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF
	<i>Seminar:</i> Capita selecta uit de Nederlandse grammatica	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Seminar:</i> Middelnederlandse verzamelhandschriften	Berteloot	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
	<i>Seminar:</i> Belgische literatuur / Littérature belge	Missinne / Prill	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)

	<i>Seminar: Nederlandse romans in de actualiteit</i>	Missinne	LA Sek II/I, GymGes, GrHR; MA HF, NF (Hauptseminar)
--	--	----------	---

MASTER OF EDUCATION NIEDERLANDISTIK GRHR

ANGEBOT PRO MODUL

Modul	Veranstaltungen im WS 05/06	Lehrende(r)	auch geeignet für
Vertiefungsmodul Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz	<i>Seminar: Teksten, media en literatuur in de les</i>	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR (Hauptseminar)
	<i>Kernpraktikum</i>	Wenzel	LA Sek II/I, GymGes, GrHR

LEHRVERANSTALTUNGEN

Prof. Dr. Amand Berteloot

093475 Vorlesung: Nederlands in de 20e eeuw

Di 9-11

Beginn: 18.10.05

Raum 1.05

Basismodul Sprachwissenschaft, Aufbaumodul Sprachwissenschaft, Aufbaumodul Fachwissenschaft, (2 LP); Teilgebiet A 1 - 6

De bedoeling van het college is aandacht te besteden aan veranderingen in het Nederlands die zich in de loop van de jongste 100 jaar hebben voltrokken, resp. oudere ontwikkelingen die zich hebben voortgezet of werden teruggedraaid. Het gaat dus vooral om de z.g. interne taalgeschiedenis (klankleer, vormleer en syntaxis), maar ook de externe geschiedenis van het Nederlands komt aan bod.

Literatuur: J. en K. van der Horst, *Geschiedenis van het Nederlands in de 20^e eeuw*. Den Haag / Antwerpen 1999.

Prof. Dr. Amand Berteloot

093403 Seminar: Capita selecta uit de Nederlandse grammatica

Do 9-11

Beginn: 20.10.05

Raum 1.05

Aufbaumodul Fachwissenschaft, Aufbaumodul Sprachwissenschaft (3/5 LP); Teilgebiet A 1 - 6

In de taalverwervingsfase maakt iedere student kennis met de Nederlandse grammatica, in het bijzonder voor zover die van de Duitse afwijkt. Helaas bestaat er nog steeds geen echte contrastieve grammatica voor Duitstaligen, zodat we voor diepergaande studie aangewezen zijn op Nederlandse handboeken, waarvan de Algemene Nederlandse Spraakkunst (ANS) het belangrijkste is. De bedoeling van het college is een aantal hoofdstukken uit de Nederlandse grammatica nader te bekijken. Daarbij wordt naast de ANS gebruik gemaakt van een aantal opstellen, waarin diverse auteurs een aantal thema's gedeeltelijk controvers behandelen.

Literatuur: W. Haeseryn e.a.: *Algemene Nederlandse Spraakkunst*. Tweede, geheel herziene druk. Groningen / Deurne 1997.

Prof. Dr. Amand Berteloot

093418 Seminar: Middelnederlandse verzamelhandschriften

Do 14-16

Beginn: 20.10.05

Raum 2.02

Aufbaumodul Fachwissenschaft, Aufbaumodul Literaturwissenschaft (3/5 LP); Teilgebiet B 4

Talrijke Middelnederlandse teksten zijn niet in aparte handschriften overgeleverd maar samen met andere in grote convoluten of in tekstverzamelingen die meer of minder toevallig werden samengesteld. Behalve het feit dat dit soort boeken vaak de enige bron is voor een aantal belangrijke teksten uit de Middeleeuwen, zijn ze ook van belang als een soort 'bibliotheek in het klein'. Men kan eruit leren wie in die tijd welke teksten las en verzamelde en hoe belangstellenden aan kopieën van teksten konden komen. Het is de bedoeling de inhoud van een aantal van deze verzamelhandschriften en de materiële aspecten ervan te leren kennen.

Literatuur: G. Sonnemans (red.): *Middeleeuwse verzamelhandschriften uit de Nederlanden*. Hilversum 1996 (*Middeleeuwse studies en bronnen*, dl. 51); Reeks 'Middeleeuwse verzamelhandschriften uit de Nederlanden'. Hilversum 1994- ...

Prof. Dr. Amand Berteloot / Prof. Dr. Lut Missinne

093513 Kolloquium voor examenskandidaten

Di 18-20

Beginn: 18.10.05

Bibliothek Haus der Niederlande

Vertiefungsmodul Fachwissenschaft & ihre Vermittlung (2 LP)

Het colloquium beoogt een praktische voorbereiding op het eindexamen voor de studierichtingen Magister en Lehramt (hoofd- en bijvak). Er wordt informatie verstrekt over hoe men zich voor het examen aanmeldt, hoe men zich voorbereidt, hoe mondelinge en schriftelijke examens verlopen. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop men een examenscriptie of Magisterarbeit plant en uitvoert, aan het opstellen van literatuurlijsten en aan veel andere praktische dingen. De deelnemers krijgen de gelegenheid om aan een gesimuleerd examen deel te nemen. Actieve inzet wordt dus vereist. Het colloquium is bedoeld voor iedereen die in de nabije toekomst examen wil afleggen. Omdat eindexamens van het oude type na de invoering van bachelor en master niet meer zullen plaatsvinden, moeten studenten in het Hauptstudium er rekening mee houden dat dit hun laatste en enige kans is om aan een examencolloquium deel te nemen, ook al hebben ze nog een paar semesters voor de boeg!

Drs. Marina Henselmans

093585 Sprachkurs: Nederlands III

Mo 16 - 18

Beginn: 24.10.05

Raum 1.05

Aufbaumodul Sprache, Aufbaumodul Sprache und Kultur, (4 LP); Teilgebiet D

Vervolgcurcus voor vakstudenten Nederlandse filologie, die de basis van het Nederlands al beheersen. Voorwaarde tot deelname is dan ook de succesvolle afronding van de twee voorafgaande cursussen. Ter bevordering van de lees-, luister-, spreek- en schrijfvaardigheid wordt er met uiteenlopend authentiek lesmateriaal zoals krantenartikelen, tv- en radio-opnames gewerkt en daaraan aansluitende oefenstof op het gebied van de woordenschat, grammatica, spelling en idioom. Verder zal er speciale aandacht aan de taal- en literatuurwetenschappelijke woordenschat worden besteed en zullen de studenten zich oefenen in het schrijven van opstellen en samenvattingen.

Drs. Marina Henselmans

093441 Übung: Schriftelijke taalvaardigheid

Mo 18 - 20

Beginn: 24.10.05

Raum 1.05

Aufbaumodul Sprache (3 LP); Teilgebiet D

Deze cursus is verplicht voor alle *Lehramtskandidaten* en beoogt parallel met de derde taalcursus de schriftelijke taalvaardigheid van de studenten te verhogen. De verdieping van de grammaticale kennis vindt plaats aan de hand van *D. Bouman-Noordermeer e.a.: Beter Nederlands I* en voor de spelling dient *M. Henselmans: Nederlands- Hoe schrijf je dat?* als uitgangspunt. Naast oefeningen op het gebied van de grammatica en spelling zal onze aandacht ook uitgaan naar het verbeteren van stijlfouten. De cursus wordt afgesloten d.m.v. een schriftelijke test.

De bovengenoemde lesboeken worden **aan het begin van de cursus gezamenlijk** besteld.

Drs. Marina Henselmans

093422 Seminar: Nederlandstalige literatuur over de Tweede Wereldoorlog

Mo 11 - 13

Beginn: 24.10.05

Raum 2.02

Basismodul Fachwissenschaft, Basismodul Literaturwissenschaft (3/4 LP); Teilgebiet B 1,2,4,5

Met over de 1200 romans, verhalenbundels, dagboeken en jeugdboeken is de Tweede Wereldoorlog ongetwijfeld één van de populairste thema's van de naoorlogse literatuur in Nederland en Vlaanderen. In dit college zullen zowel romans aan de orde komen die verschillende aspecten van de oorlog thematiseren, zoals bezetting, jodenvervolgung, collaboratie, verzet, concentratiekamp en tewerkstelling in Duitsland, als ook literaire teksten die de verwerking van de oorlogstrauma's centraal stellen. Ook de oorlogservaringen van Nederlanders onder Japanse bezetting en de tweede-generatieslachtoffers zullen onderzocht worden.

Uit het enorme aanbod aan prozawerken zullen we uiteraard een keuze moeten maken, maar er kan gedacht worden aan bekende werken van bv. Brouwers, Burnier, Claus, Durlacher, Friedman, Hermans, De Loo, Minco, Mulisch, Van Paemel, Vestdijk en De Vries.

Vanwege de kleine ruimte is het aantal deelnemers aan dit „Seminar“ beperkt tot 12. Aanmelding op het secretariaat.

Ter informatie kan men lezen: www.niederlandenet.de → Literarische Verarbeitung Zweiter Weltkrieg.

Jasmin Hlatky

093370 Einführung: Literaturwissenschaft

Di 14 - 16

Beginn: 18.10.05

Raum S 08 im Schloss

Basismodul Fachwissenschaft, Basismodul Literaturwissenschaft (3 LP); Teilgebiet B 1,2,4,5

Als grundsätzliche Basis für das philologische Studium sollen in diesem Seminar die Literaturwissenschaft in ihren verschiedenen Ausrichtungen und Methoden kennen gelernt werden. Auch die Handhabung der wichtigsten Hilfsmittel und Analyseverfahren soll vermittelt und eingeübt werden, sodass die jüngeren Semester Sicherheit im Umgang mit ihrem "philologischen Handwerkszeug" erlangen. Eine Literaturliste wird in der ersten Sitzung verteilt.

Jasmin Hlatky / Anja Venjakob

093384 Übung: Einführung in das wissenschaftliche Arbeiten

Mi 18 - 20

Beginn: 27.10.05

Raum 1.05

Basismodul Fachwissenschaft, Basismodul Literaturwissenschaft (2 LP)

Begleitend zur "Einführung in das Studium der Niederlandistik – Literaturwissenschaft" sollen in dieser Übung grundsätzliche Formen des wissenschaftlichen Arbeitens kennengelernt, eingeübt und vertieft werden. Details werden in der ersten Sitzung bekannt gegeben.

Jasmin Hlatky

093422 Seminar: Multatuli

Mi 14 - 16

Beginn: 19.10.05

Raum 1.05

Basismodul Fachwissenschaft, Basismodul Literaturwissenschaft (3/4 LP); Teilgebiet B 1,2,4,5

De in 1860 verschenen roman „Max Havelaar of de koffieveilingen van de Nederlandse Handelmaatschappij“ behoort tot de weinige boeken die door hun verschijnen niet alleen invloed

op de literatuurgeschiedenis maar ook op de maatschappelijke ontwikkeling hadden. In dit college zal een brede keuze uit het oeuvre van deze uitzonderlijke auteur Eduard Douwes Dekker – alias Multatuli – besproken worden, **waarbij de voorbereidende lectuur van de „Max Havelaar“ voor de toelating tot dit college wordt vereist.**

Literatuur: N. Maas: Multatuli voor iedereen (maar niemand voor Multatuli). Nijmegen 2000.
P. Vermoortel: De schrijver Multatuli. Leuven 1995.

Frauke König, M.A.

093460 Sprachkurs: Nederlands II (nur für Fachstudenten)

Di 11-13 u. Mi 11-13 (4 stdg.)   Beginn: 18.10.2005   Raum 1.05

Basismodul Sprache (4 LP); Teilgebiet D

Verplichte vervolgcursus voor vakstudenten *Niederländische Philologie* (Bachelor of Arts Nederlandistiek, Bachelor of Arts Nederlandistiek KJ, Lehramt GymGes, Lehramt GrHR, Magister), *Niederlande-Studien* en de *Diplomstudiengang Niederlande-Deutschland-Studien* die de eerste taal cursus Nederlands I hebben afgesloten.*

Het Cursusboek wordt aan het begin van het semester bekend gemaakt.

Aanmelding tot uiterlijk maandag, 17 oktober 2005 is noodzakelijk en wel op één van de beide secretariaten in het *Haus der Niederlande*. Vanwege de ruimtelijke en personele capaciteiten worden alleen de eerste 90 aanmeldingen tot de taal cursus toegelaten.

* Voor personen met voorkennis die direct tot de cursus Nederlands II willen worden toegelaten, vindt er een verplichte toelatingstest plaats op vrijdag 21 oktober 2005, om 14.15 u (plaats wordt nog bekend gemaakt). Aanmelding op een van de beide secretariaten.

Frauke König, M.A.

093547 Übung: Mondelinge taalvaardigheid

Mi 16-18   Beginn: 19.10.2005   Robert-Koch-Str. 29, Raum 117/118

Basismodul Sprache (2 LP); Teilgebiet D

Deze „Übung“ is voor vakstudenten *Niederländische Philologie* (Bachelor of Arts Nederlandistiek, Bachelor of Arts Nederlandistiek KJ, Lehramt GymGes, Lehramt GrHR, Magister) en *Niederlande-Studien* bedoeld. Aan de hand van krantenartikelen, columns en videoopnamen zal over actuele onderwerpen gediscussieerd en de spreekvaardigheid gestimuleerd worden. Van de deelnemers wordt verwacht dat ze al een redelijke taalvaardigheid hebben (minimaal een taal cursus of Certificaat Nederlands, niveau: Basiskennis), bereidheid tot actieve deelname aan de discussie meebrengen en een spreekbeurt houden.

Drs. Carin Lony

210068 Sprachkurs: Niederländisch I (nur für Fachstudenten)

Mo 11-13 u. Fr 9-11 (4 stdg.)   Beginn: 21.10.2005   Raum 1.05

Basismodul Sprache (2 LP); Teilgebiet D

Vierstündiger Sprachkurs für Fachstudenten der *Niederländischen Philologie* (Bachelor of Arts Nederlandistiek, Bachelor of Arts Nederlandistiek KJ), des *Magisterstudiengangs Niederlande-Studien* sowie des *Diplomstudiengangs Niederlande-Deutschland-Studien*.

Anmeldung bis spätestens Montag, 17.10.2005 ist dringend erforderlich und zwar entweder im Sekretariat des Institutes für Niederländische Philologie oder des Zentrums für Niederlande-Studien. Aufgrund der personellen und räumlichen Kapazitäten werden nur die ersten 90 Anmeldungen zum Sprachkurs zugelassen.

Das Lehrwerk wird zum Semesteranfang bekannt gegeben.

Drs. Carin Lony

210072 Seminar: Schriftelijke taalvaardigheid contrastief

Do 11-13   Beginn: 20.10.2005   Robert-Koch-Str. 29, Raum 117/118

Modul Vermittlungskompetenz & Kultur (3 LP); Teilgebiet D

Vertaalcollege voor vakstudenten *Niederländische Philologie* (Bachelor of Arts Nederlandistiek, lerarenopleiding GrHR, GymGes/BK resp. Sek. II/I, Sek. II, Sek. I, Magister HF/NF) en *Niederlande-Studien* die zich in het vijfde of zesde semester bevinden. Er worden wetenschappelijke en journalistieke teksten vanuit het Duits naar het Nederlands vertaald waarbij grammaticale, orthografische en semantische problemen contrastief benaderd zullen worden. De deelnemers dienen ertoe bereid te zijn iedere week een behoorlijk tekstgedeelte te vertalen. Het college wordt afgesloten met een tentamen waardoor men in het bezit van een Schein (LN, QS, TN) en de creditpoints (3 LP) kan komen.

Prof. Dr. Lut Missinne

096087 Vorlesung: Nederlandse poëzie na 1880

Do 11 - 13   Beginn: 20.10.05   Raum 1.05

Basismodul Literaturwissenschaft, Aufbaumodul Literaturwissenschaft, Aufbaumodul Fachwissenschaft, (2 LP); Teilgebiet A 1 - 6

Deze Vorlesung biedt in de eerste plaats een kennismaking met de belangrijkste poëtische technieken en opvattingen. Er wordt geen strikt chronologisch of literair-historisch overzicht aangeboden, maar over de tijdsgrenzen heen worden een aantal thema's en genres behandeld. Zo komen bijv. aan bod: 'rijm- en klankwerking', 'romantische motieven', 'het epische gedicht', 'intertekstuele poëzie', 'parodieën', 'Bildgedichte', 'de structuur van dichtbundels' etc. Bij het begin van de Vorlesung wordt een bloemlezing ter beschikking gesteld met gedichten die in de loop van het semester aan bod zullen komen. Voor elke zitting wordt aan de deelnemers gevraagd één gedicht grondig voor te bereiden.

Prof. Dr. Lut Missinne

093509 Seminar: Nederlandse romans in de actualiteit

Di 14 -16   Beginn: 18.10.05   Robert-Koch-Str. 29, Raum 117/118

Aufbaumodul Literaturwissenschaft, Aufbaumodul Fachwissenschaft, (3/5 LP);

Teilgebiet B 1,2,4,5,6

In dit college worden romans gelezen die vroeger of recentelijk om diverse redenen bijzondere reacties hebben losgemaakt, hetzij bij de literaire critici, hetzij bij het gewone lezerspubliek. De eerste twee romans worden in het tweede gedeelte van het Seminar "Vakdidactiek: Teksten, media en literatuur in de les" van Veronica Wenzel behandeld met

het oog op het literatuuronderwijs (zie aldaar). Het is bijgevolg ten zeerste aanbevolen beide colleges parallel te bezoeken.

Per auteur zal telkens één college worden gewijd aan de analyse van de roman en één college aan de contemporaine en latere receptie. Van *alle* deelnemers wordt in elk geval verwacht dat ze de volgende romans hebben gelezen: J. Oberski, *Kinderjaren* (oktober); J. Bernlef, *Hersenschimmen* (november); F. Bordewijk, *Bint* (november); Harry Mulisch, *Siegfried* (december); Hugo Claus, *Het verdriet van België* (januari) (een selectie van hoofdstukken uit deze roman zal bij het begin van het college ter beschikking worden gesteld); een zesde titel wordt in overleg met de studenten en naar aanleiding van de literaire actualiteit vastgelegd.

Aanbevolen literatuur: Rob Anker/T. van Deel (red.), *De regels van de smaak. Aspecten van literatuurkritiek*. Amsterdam 1985; Susanne Janssen, *In het licht van de kritiek. Variaties en patronen in de aandacht van de literatuurkritiek voor auteurs en hun werken*. Hilversum 1994.

Prof. Dr. Lut Missinne / Prof. Dr. Ulrich Prill

093494 Seminar: Belgische literatuur / Littérature belge

Do 9-11

Beginn: 20.10.05

Raum: H 2

Aufbaumodul Literaturwissenschaft, Aufbaumodul Fachwissenschaft, (3/5 LP);

Teilgebiet B 1,2,4,5,6

Die Literatur Belgiens wird selten innerhalb ihres nationalen Kontextes betrachtet, weil sie zu zwei verschiedenen Sprachgebieten gehört. In diesem Seminar wollen wir vor allem das Spannungsverhältnis und die Wechselbeziehungen zwischen niederländischsprachigen und französischsprachigen Autoren ab dem Ende des neunzehnten Jahrhunderts betrachten. Dabei werden drei literarische Perioden im Mittelpunkt stehen: das Fin de Siècle, die Zwischenkriegszeit, und die Nachkriegszeit. Das Seminar wird nach verschiedenen Themen gestaltet, wie z.B. Belgische Identität, das Brüsselbild in niederländisch- und französischsprachiger Literatur und kulturelle Vergangenheit.

Die Unterrichtssprache ist Deutsch. Gute bis sehr gute Kenntnisse der niederländischen oder/und französischen Sprache sowie die Bereitschaft, sich in die jeweils andere Sprache einzuarbeiten und sich intensiver Lektüre zu widmen, sind notwendige Teilnahmevoraussetzungen.

Die Auswahl an Werken wird am Anfang des Semesters bekannt gegeben.

Die Teilnehmerzahl ist auf 30 beschränkt (15 je Sprache).

Anmeldung per E-Mail, in den Sekretariaten, oder online ist erforderlich.

Prof. Dr. Lut Missinne

093480 Seminar: Nederlandse en Vlaamse steden als historische en culturele centra

Mo 14 - 16

Beginn: 24.10.05

Raum 1.05

Modul Vermittlungskompetenz & Kultur, Aufbaumodul Sprache & Kultur (3 LP); Teilgebiet E

Uitgaande van de belangrijkste Vlaamse en Nederlandse steden behandelen we in dit college diverse aspecten uit de geschiedenis, kunstgeschiedenis, architectuur, politiek, economie, sociaal beleid, onderwijs, etc. van Vlaanderen en Nederland. Per zitting wordt één stad belicht. Van de studenten wordt verwacht dat ze voor hun presentatie overdacht gebruik maken van nieuwe media. Een Leistungsnachweis voor dit college wordt verkregen na succesvolle deelname aan de afsluitende Klausur.

Prof. Dr. Lut Missinne / Prof. Dr. Amand Berteloot

093513 Kolloquium voor examenskandidaten

Di 18-20

Beginn: 18.10.05

Bibliothek Haus der Niederlande

Vertiefungsmodul Fachwissenschaft & ihre Vermittlung (2 LP)

Het colloquium beoogt een praktische voorbereiding op het eindexamen voor de studierichtingen Magister en Lehramt (hoofd- en bijvak). Er wordt informatie verstrekt over hoe men zich voor het examen aanmeldt, hoe men zich voorbereidt, hoe mondelinge en schriftelijke examens verlopen. Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop men een examenscriptie of Magisterarbeit plant en uitvoert, aan het opstellen van literatuurlijsten en aan veel andere praktische dingen. De deelnemers krijgen de gelegenheid om aan een gesimuleerd examen deel te nemen. Actieve inzet wordt dus vereist. Het colloquium is bedoeld voor iedereen die in de nabije toekomst examen wil afleggen. Omdat eindexamens van het oude type na de invoering van bachelor en master niet meer zullen plaatsvinden, moeten studenten in het Hauptstudium er rekening mee houden dat dit hun laatste en enige kans is om aan een examencolloquium deel te nemen, ook al hebben ze nog een paar semesters voor de boeg!

Dr. Veronika Wenzel

093528 Seminar Sociolinguïstiek

Mi 9 - 11

Beginn: 19.10.05

Robert-Koch-Str. 29, Raum 117/118

Basismodul Sprachwissenschaft, Basismodul Fachwissenschaft, (3/4 LP); Teilgebiet A 1 - 6

Dit college is een verplicht keuzevak voor alle studenten Nederlands. In de BAMA-structuur hoort het bij de modules 'Basismodul Fachwissenschaft' (Lehramt KJ, GrHR); of Basismodul Sprachwissenschaft (GymGes, BK) of geldt als Proseminar taalkunde bij de overige studierichtingen. Wij behandelen de samenhang tussen maatschappij en de taal in Nederland en Vlaanderen: Hoe gedragen mensen in meertalige situaties? Welk effect heeft taalcontact op het taalgedrag? Waarom is er regionale variatie in het Nederlands?

Dr. Veronika Wenzel

093532 Seminar: Vakdidactiek: Teksten, media en literatuur in de les

Mo 9 - 11

Beginn: 24.10.05

Raum 1.05

WP-Modul Praxis, Modul Fachdidaktik, Vertiefungsmodul Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz, (3/5 LP); Teilgebiet C

Voor alle studenten in een studiegang 'Lehramt' is dit college verplicht in de Master of in het Hauptstudium. Het sluit dicht aan bij het letterkundig college 'Nederlandse romans in de actualiteit' (Lut Missinne). Naar aanleiding van het nieuwe 'Zentralabitur Niederländisch (NRW 2007)' zullen wij vooral literatuurdidactische methodes voor de verplichte werken (zie onderaan) en hun verfilming leren kennen, die tegelijk ook in de letterkunde behandeld zullen worden. Vandaar dat het aanbevolen is om beide colleges parallel te bezoeken. Bovendien zullen we de inhoudelijke zwaartepunten van het onderwijs Nederlands in verschillende schoolvormen onder de loep nemen.

Literatuur: Iedereen wordt verzocht op tijd het leerplan Nederlands voor haar/zijn schoolvorm aan te schaffen: Richtlinien und Lehrpläne Sek II, Gymnasium/Gesamtschule 1999; Richtlinien und

Lehrpläne Sek I, 1993; (zie www.ritterbach.de). Literaire werken: J. Bernlef: Hersenschimmen; J. Oberski: Kinderjaren (voor Sek II/Gymnasium); C. Snee: Afblijven! (Sek. I/Realschule). Andere teksten worden in het college gekozen.

Dr. Veronika Wenzel

093528 Übung: Sprachwissenschaftliche Fachinhalte und ihre fachdidaktische Vermittlung

Mi 9 - 11

Beginn: 19.10.05

Robert-Koch-Str. 29, Raum 117/118

Modul Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz (2 LP); Teilgebiet C

Deze oefening hoort bij de module Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz en is bestemd voor Lehramt GrHR in de Bachelorfase. Geïnteresseerden worden verzocht contact op te nemen met de docente vóór de eerste collegeweek.

Dr. Veronika Wenzel

093566 Kernpraktikum

WP-Modul Praxis, Modul Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz, Vertiefungsmodul Fachwissenschaft, Fachdidaktik & Vermittlungskompetenz, (5/10 LP); Teilgebiet C

Studenten die stage willen lopen in het onderwijs Nederlands op een Duitse school worden verzocht contact op te nemen met de docente voordat ze zich aanmelden bij het Zentrum für Lehrerbildung. Lees ook over stagelopen op de website van het instituut.

TERMINE

Studienberatung für Lehramtsstudierende, die das Grundstudium im WS 05/06 oder im SS 06 abschließen wollen	(18 Uhr c.t.)	13.10.2005
Vorlesungsbeginn		17.10.2005
Obligatorische Studienberatung - für Studierende im Hauptstudium	(18 Uhr c.t.)	18.10.2005
Obligatorische Studienberatung - für Studierende im Grundstudium	(18 Uhr c.t.)	19.10.2005
Weihnachtsferien		27.12.2005 - 06.01.2006
Vorlesungsende		10.02.2006